

บันทึก

เรื่อง อำนวยการพิจารณาอุทธรณ์จำนวนเงินค่าทดแทนเมื่อพระราชกฤษฎีกา
กำหนดแนวทางหลวงหมดอายุลงแล้ว

กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือ ที่ คค ๐๒๑๑/๑๕๐๐๕ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า กระทรวงคมนาคมได้รับรายงานจาก คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งขึ้นว่า คณะกรรมการมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ กล่าวคือ กรมทางหลวงได้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงตามนัยข้อ ๗๘ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๕ และต่อมาได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ ยกเลิกความในส่วนที่ ๓ คือส่วนที่ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ข้อ ๖๓ ถึงข้อ ๘๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว และได้กำหนดให้การเวนคืนและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ได้ปฏิบัติไปแล้วก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งต่อมา กรมทางหลวงได้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ กล่าวคือได้จัดให้มีการจ่ายเงินค่าทดแทน ทั้งในกรณีการตกลงราคาโดยสวณสิทธิอุทธรณ์หรือการวางเงินค่าทดแทน และผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม แต่การดำเนินการดังกล่าวไม่เสร็จสิ้นภายในอายุของพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงและมีได้มีการตราพระราชบัญญัติเวนคืนฯออกใช้บังคับด้วยแต่อย่างใด

กระทรวงคมนาคมจึงขอหารือในประเด็นข้อกฎหมายว่า กรณีที่ได้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนหรือวางเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของอสังหาริมทรัพย์ที่จะถูกเวนคืนและบุคคลดังกล่าวได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ในขณะที่พระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงได้หมดอายุลงแล้ว คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจที่จะรับพิจารณาอุทธรณ์ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมทางหลวง) แล้ว เห็นว่า ปัญหาเป็นเรื่องของการดำเนินการเวนคืนที่คาบเกี่ยวระหว่างกฎหมายเก่าคือ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายนพ.ศ.๒๕๑๕ และกฎหมายใหม่คือพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐กล่าวคือ ได้มีการตราพระ

ราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงตามข้อ ๗๘^๑แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๕ และต่อมาได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ ยกเลิกบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ฯ โดยมาตรา ๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติฯ ได้บัญญัติให้การเวนคืนที่ได้ดำเนินการไปแล้วเป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้ ยังได้บัญญัติรับรองพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ฯ ไว้ด้วย โดยให้ใช้บังคับได้ตามอายุของพระราชกฤษฎีกา ซึ่งตามข้อเท็จจริงปรากฏว่ากรมทางหลวงก็ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเวนคืนต่อ ๆ มาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ จนกระทั่งพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงหมดอายุลง แต่การดำเนินการในขั้นตอนของการใช้สิทธิอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยังค้างอยู่ในขณะที่พระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงหมดอายุลง จากข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) จึงเห็นว่า กรณีตามข้อหาหรือนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเพียงว่าการที่พระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงหมดอายุลงจะมีผลต่อการใช้สิทธิอุทธรณ์ของผู้ถูกเวนคืนและคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งมีอำนาจที่จะรับพิจารณาอุทธรณ์ได้หรือไม่ ทั้งนี้ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒)เห็นว่า การดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ก่อนหน้านี้ได้ดำเนินไปโดยชอบด้วยบทบัญญัติในเรื่องนั้น ๆ แล้ว

บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ ที่บัญญัติถึงสิทธิอุทธรณ์ของผู้ถูกเวนคืนก็คือมาตรา ๒๕^๓ ซึ่งบัญญัติให้สิทธิแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่า

^๑ข้อ ๗๘ เมื่อได้กระทำการสำรวจที่ต้องเวนคืนทั้งหมดหรือบางส่วนเสร็จแล้ว ถ้ายังไม่พร้อมที่จะออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้างไว้ก่อนก็ได้พระราชกฤษฎีกาเช่นว่านี้ให้ระบุนามอำเภอหรือเขตปกครองอื่นซึ่งอยู่ในแนวทางหลวงเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ และส่วนกว้างของแนวทางหลวง

^๒มาตรา ๙ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้าง และประกาศกระทรวงคมนาคมกำหนดทางหลวงที่มีความจำเป็นต้องสร้างโดยเร่งด่วน ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้คงใช้บังคับได้ตามอายุของพระราชกฤษฎีกานั้น

การเวนคืนและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง ที่ได้ปฏิบัติไปแล้วก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไป ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

^๓มาตรา ๒๕ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ วรรคสาม มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้น ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ

ทดแทนอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนที่ออกตามความในมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้น ๆ ได้ การที่กฎหมายใช้ถ้อยคำว่ามีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) มีความเห็นว่า คำว่า “ผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา” เป็นเพียงการกำหนดตัวบุคคลที่จะรับอุทธรณ์ของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนว่าให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใด แม้ว่าพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงจะหมดอายุลงก็ไม่กระทบถึงอำนาจของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่จะรับอุทธรณ์ เพราะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ มิใช่การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวง ดังนั้น ผู้ถูกเวนคืนจึงยังมีสิทธิอุทธรณ์ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯคงมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์และรัฐมนตรีก็มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวได้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๓๗

หนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว

ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น คณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย และผู้มีความรู้ความสามารถในการตีราคาอสังหาริมทรัพย์ มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์